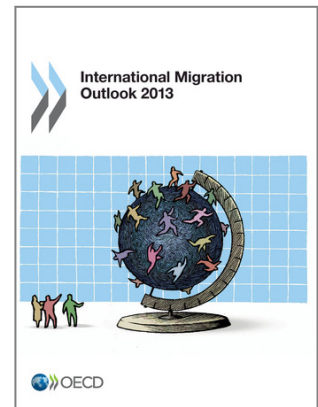

OECD *Multilingual Summaries*

International Migration Outlook 2013

Summary in Greek

Read the full book on: 10.1787/migr_outlook-2013-en

Προοπτικές της διεθνούς μετανάστευσης 2013

Περίληψη στα ελληνικά

ΚΥΡΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

- Οι μεταναστευτικές ροές αυξάνονται στις χώρες του ΟΟΣΑ, όμως παραμένουν αρκετά χαμηλότερες σε σύγκριση με τα επίπεδα πριν από την κρίση. Το 2011 η συνολική μόνιμη μετανάστευση αυξήθηκε γενικά στις χώρες του Οργανισμού από το 2010, όμως και πάλι δεν υπερέβη τα 4 εκατομμύρια. Τα προκαταρκτικά στοιχεία για το 2012 υποδεικνύουν περαιτέρω αύξηση. Η προσωρινή μετανάστευση εργαζομένων παρέμεινε ουσιαστικά στάσιμη σε σχέση με το 2010 χωρίς να ξεπεράσει τα 2 εκατομμύρια εισόδους. Οι χώρες του ΟΟΣΑ παραμένουν πόλοι έλξης σπουδαστών από όλον τον κόσμο, όπως καταδεικνύεται από την αύξηση του αριθμού των διεθνών σπουδαστών το 2010 κατά 6% σε σύγκριση με το 2009.
- Η Ινδία και η Κίνα παραμένουν σημαντικές χώρες προέλευσης της μετανάστευσης προς τις χώρες του ΟΟΣΑ, όμως η Πολωνία και η Ρουμανία κατάσσονται φέτος ανάμεσα στις τρεις πρώτες (μετά την Κίνα) λόγω της αυξημένης κινητικότητας εντός της ΕΕ. Η ελεύθερη κυκλοφορία μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών μελών του ΟΟΣΑ αυξήθηκε το 2011 και πλέον συνιστά κατά τέσσερις φορές τον πιο συνήθη τύπο μετανάστευσης σε σχετικούς όρους στην περιφέρεια. Τα ρεύματα εξόδου από τις χώρες που πλήγηκαν περισσότερο από την κρίση, ιδιαίτερα οι χώρες της Νότιας Ευρώπης, επίσης αυξήθηκαν κατά 45% από το 2009 έως το 2011.
- Το 2011 ο αριθμός των αιτούντων άσυλο στις χώρες του ΟΟΣΑ σημείωσε άνοδο κατά περισσότερο από ένα πέμπτο υπερβαίνοντας τους 400.000 για πρώτη φορά από το 2003. Η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνεται από τα προκαταρκτικά στοιχεία για το 2012. Οι κύριες χώρες προορισμού είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Γαλλία και η Γερμανία. Κυρίως λόγω της «αραβικής άνοιξης» η Ιταλία κατέλαβε την τέταρτη θέση ανάμεσα στις κυριότερες χώρες υποδοχής το 2011.
- Πολλές κυβερνήσεις έχουν εφαρμόσει μεγαλύτερους περιορισμούς όσον αφορά τις προσλήψεις από το εξωτερικό, καθώς προσπαθούν να προστατεύσουν το εργατικό τους δυναμικό έναντι της αυξανόμενης ανεργίας. Εντούτοις, οι χώρες έχουν επίσης εισαγάγει μέτρα για να βοηθήσουν τους αλλοδαπούς εργαζομένους που έχασαν την εργασία τους, κυρίως επιτρέποντάς τους να παραμείνουν και να αναζητήσουν εργασία. Περισσότερες χώρες υιοθετούν συστήματα μορίων, διότι παρέχουν μεγαλύτερη ευελιξία στην επιλογή υψηλά ειδικευμένων υποψηφίων. Επίσης αποδίδεται προσοχή στα προγράμματα για την προσέλκυση επενδυτών και επιχειρηματιών.
- Η κατάσταση των μεταναστών στην αγορά εργασίας έχει επιδεινωθεί κατά τα τελευταία χρόνια τόσο όσον αφορά τα επίπεδα όσο και σε σύγκριση με τους γηγενείς. Κατά μέσο όρο, το ποσοστό ανεργίας των γεννηθέντων στην αλλοδαπή αυξήθηκε κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες μεταξύ του 2008 και του 2011, έναντι 3 εκατοστιαίων μονάδων όσον αφορά τους γηγενείς. Η μακροχρόνια ανεργία των μεταναστών καθίσταται σοβαρή πρόκληση σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ. Το 2012, σχεδόν ένας στους δυο άνεργους μετανάστες είχε αναζητήσει εργασία για περισσότερο από ένα έτος.
- Η κρίση έπληξε ιδιαίτερα τους νέους και τους ανειδίκευτους μετανάστες, όμως λιγότερο τις γυναίκες και τους υψηλά ειδικευμένους μετανάστες. Δυσμενέστερες ήταν οι συνέπειες για τους μετανάστες από τη Λατινική Αμερική και τη Βόρεια Αφρική. Για παράδειγμα, το ποσοστό ανεργίας των μεταναστών από τη Βόρεια Αφρική στην Ευρώπη ανήρθε στο πρωτοφανές ποσοστό του 26,6% το 2012.
- Η βαρύτητα και οι δημόσιοι πόροι που δίδονται στις πολιτικές ένταξης ποικίλλουν σημαντικά από χώρα σε χώρα, παρά την κοινή ανάγκη παροχής στήριξης στους μετανάστες για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Τούτο είναι σημαντικό για να αποφευχθούν πιθανές μακροχρόνιες συνέπειες, κυρίως για τους νέους μετανάστες και τα παιδιά των μεταναστών που γεννιούνται στην ημεδαπή. Μερικές χώρες συνεχίζουν να επενδύουν σημαντικούς δημόσιους πόρους σε πρωτοβουλίες για την ένταξη των μεταναστών, ενώ άλλες προβαίνουν σε μεγάλες περικοπές κυρίως λόγω της οικονομικής ύφεσης και των δημοσιονομικών περιορισμών.

Οι δημοσιονομικές επιδράσεις της μετανάστευσης

Το ερώτημα εάν οι μετανάστες συνιστούν καθαρή συμβολή ή καθαρή επιβάρυνση των δημόσιων οικονομικών συζητείται ευρέως. Σύμφωνα με υπολογισμούς, η επίδρασή τους είναι περιορισμένη και γενικά δεν ξεπερνά το 0,5% του ΑΕΠ είτε θετικά είτε αρνητικά. Εντούτοις, οι μετανάστες βρίσκονται σε λιγότερο ευνοϊκή καθαρή δημοσιονομική θέση σε σύγκριση με τους γηγενείς, κυρίως διότι τείνουν να πληρώνουν λιγότερους φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, και όχι διότι έχουν μεγαλύτερη εξάρτηση από τις κοινωνικές παροχές.

Η ηλικιακή διάρθρωση του μεταναστευτικού πληθυσμού είναι ένας σημαντικός παράγοντας που εξηγεί τις διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά την καθαρή δημοσιονομική θέση των μεταναστών. Επιπλέον, η ηλικία κατά την άφιξη είναι βασικό στοιχείο καθορισμού της καθαρής παρούσας αξίας των προεξοφλημένων μελλοντικών καθαρών άμεσων δημοσιονομικών συνεισφορών των μεταναστών. Παρά το γεγονός αυτό, ο ρόλος της ηλικίας στα περισσότερα συστήματα επιλογής μεταναστών εργαζομένων είναι σχετικά μικρότερος σε σύγκριση με άλλους παράγοντες όπως η επαγγελματική εμπειρία, οι γλωσσικές δεξιότητες και η εκπαίδευση. Γενικότερα, οι διαφορές μεταξύ των χωρών ως προς τη δημοσιονομική θέση των μεταναστών σε σχέση με αυτή των γηγενών οφείλονται κυρίως στην ετερογένεια του μεταναστευτικού πληθυσμού κατά κατηγορία μετανάστευσης (εργασιακή, οικογενειακή, ανθρωπιστική).

Η απασχόληση συνιστά το σημαντικότερο παράγοντα καθορισμού της καθαρής δημοσιονομικής συμβολής των μεταναστών, ιδιαίτερα σε γενναιόδωρα κράτη πρόνοιας. Η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των μεταναστών στο επίπεδο των γηγενών θα επιφέρει σημαντικά δημοσιονομικά οφέλη για πολλές ευρωπαϊκές χώρες μέλη του ΟΟΣΑ.

Διακρίσεις κατά των μεταναστών

Οι διακρίσεις κατά των μεταναστών και των παιδιών τους στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία μπορούν να βλάψουν την κοινωνική συνοχή και να περιορίσουν τα κίνητρα επένδυσης στην εκπαίδευση. Μπορούν επίσης να επιφέρουν οικονομικές απώλειες στη χώρα υποδοχής. Η μέτρηση των διακρίσεων είναι δύσκολη, όμως σύμφωνα με μελέτες, οι μετανάστες και τα παιδιά τους για να κληθούν σε συνέντευξη εργασίας συχνά πρέπει να στείλουν περισσότερες από τις διπλάσιες αιτήσεις σε σχέση με τα άτομα που δεν προέρχονται από οικογένεια μεταναστών και που όμως διαθέτουν κατά τα άλλα ισότιμα βιογραφικά. Στην πραγματικότητα, οι μεγαλύτερες επιπτώσεις των διακρίσεων γίνονται αισθητές στη διαδικασία πρόσληψης, αν και μπορούν επίσης να επηρεάσουν την κατοπινή επαγγελματική ανέλιξη και τις αποδοχές.

Οι περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ έχουν λάβει μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων, αν και η έκταση και το φάσμα των μέτρων αυτών ποικίλλει σημαντικά. Πιο συνήθη είναι τα νομικά μέσα. Ορισμένες χώρες του ΟΟΣΑ έχουν επίσης υιοθετήσει μέτρα θετικής δράσης (affirmative action) που βασίζονται σε στόχους και ποσοτώσεις, καθώς και εργαλεία όπως τα ανώνυμα βιογραφικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία, τα μέτρα αυτά μπορούν να καταπολεμήσουν αποτελεσματικά τις διακρίσεις, εάν σχεδιάζονται με προσοχή. Αρκετές χώρες του ΟΟΣΑ έχουν επίσης εισαγάγει εργαλεία πολιτικής για τη διαχείριση της πολυμορφίας. Η αποτελεσματικότητά τους είναι δύσκολο να αποτιμηθεί, καθώς συνήθως αυτοί που ενδιαφέρονται περισσότερο για την πολυμορφία και συμμετέχουν είναι οι εργοδότες. Επίσης, η ευαισθητοποίηση φαίνεται να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην υπέρβαση των αρνητικών στερεοτύπων, τα οποία αποτελούν την κύρια αιτία των διακρίσεων.

Κύρια συμπεράσματα

- Η μετανάστευση αντιπροσώπευε το 40% της συνολικής αύξησης του πληθυσμού στη ζώνη του ΟΟΣΑ κατά την περίοδο 2001-2011.
- Η μόνιμη μετανάστευση στις χώρες του ΟΟΣΑ αυξήθηκε κατά 2% το 2011. Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, αναμένεται παρόμοια αύξηση και για το 2012.
- Η μετανάστευση στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας στην Ευρώπη έφτασε στο 15% το 2011 ύστερα από μείωση σχεδόν 40% κατά την κρίση (2007-10).
- Στην Ευρώπη, λιγότεροι από ένας στους δυο μετανάστες εργαζόμενοι προσλαμβάνονται από το εξωτερικό.
- Ο αριθμός των διεθνών σπουδαστών ακολουθεί σταθερή ανοδική πορεία υπερβαίνοντας τα 2,6 εκατομμύρια το 2010.
- Το μερίδιο των μεταναστών από την Ασία στις μεταναστευτικές ροές προς τις χώρες του ΟΟΣΑ συνεχίζει να αυξάνεται φθάνοντας το 36% το 2011. Η εξέλιξη αυτή κατατάσσει την Ασία αμέσως μετά την Ευρώπη ως ήπειρο προέλευσης.

- Ο αριθμός των αιτούντων άσυλο στις χώρες του ΟΟΣΑ αυξήθηκε κατά περισσότερο από 20% το 2011 και 7% το 2012.
- Δέκα ακόμα χώρες εφάρμοσαν την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την «μπλε κάρτα της Ε.Ε.» το 2012, την οποία πλέον εκδίδουν όλες υπογράφουσες χώρες.
- Το 2011 και το 2012, επτά χώρες του ΟΟΣΑ τροποποίησαν το σύστημα προσέλκυσης διεθνών πανεπιστημιακών αποφοίτων στην εγχώρια αγορά εργασίας.
- Κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ η αύξηση της ανεργίας έπληξε περισσότερο τους μετανάστες από όσο τους γηγενείς. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας των μεταναστών αυξήθηκε από 8,1% το 2008 σε 12,9% το 2012 έναντι της αύξησης από 5,4% σε 8,7% για τους γηγενείς.
- Κατά το διάστημα 2008-2012 το ποσοστό των μεταναστών που ήταν άνεργοι για περισσότερο από ένα έτος μεταξύ των άνεργων μεταναστών ανήλθε από 31% σε 44% στις χώρες του ΟΟΣΑ.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περίληψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *International Migration Outlook 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2013-en